

Memòria

d'ESTEVE SOLER

When to the sessions of sweet silent thought
I summon up remembrance of things past,
I sigh the lack of many a thing I sought,
And with old woes new wail my dear time's waste:

Then can I drown an eye, unused to flow,
For precious friends hid in death's dateless night,
And weep afresh love's long since cancell'd woe,
And moan the expense of many a vanish'd sight:

Then can I grieve at grievances foregone,
And heavily from woe to woe tell o'er
The sad account of fore-bemoaned moan,
Which I new pay as if not paid before.

William SHAKESPEARE, *Sonnets*

Un saló interior blanc amb una porta al fons. A l'espai trobem un sofà, ocupat per EMMA, i una butaca, ocupada per JOAN.

La llum d'un projectador de vídeo il·lumina tot l'escenari. Damunt s'hi projecta, com si fos una pel·lícula, un enregistrament d'aquest mateix espai i d'aquests mateixos personatges fet amb anterioritat. Realitat i enregistrament s'uneixen amb exactitud, però hi ha certes diferències: a la projecció, la porta està mig oberta, mentre que al teatre està tancada, i en el saló podem veu-

re-hi projectats un gerro, una cadira i diversos quadres que no són a l'escenari.

Silenci.

JOAN resta impassible, sense parla i amb la mirada perduda, mentre EMMA el mira tota l'estona. A la projecció, EMMA es queda quieta, mentre que a l'escenari encén una espelma. Comença a expressar-se al mateix temps que la seva imatge reproduïda en la projecció. Només sentim la paraula en directe.

tinc por de la foscor. molta por. saps? a la nit, abans d'anar a dormir, el meu pare sempre ens venia a fer por a la meva germana i a mi. ens deia que si no ens portàvem bé se'ns enduria l'home del sac. sí, sí, de debò. t'ho juro. venia quan ja érem dins del llit, amb el pijama posat i tota la pesca i llavors ens explicava que ens havíem d'adormir de seguida o entraria per la porta l'home del sac. deia que ho trencaria tot i se'ns enduria per sempre.

Silenci.

quan marxava el pare, la joana i jo ens posàvem a tremolar mentre miràvem obsessivament la porta. em sembla que el pare aconseguia que calléssim, però dormir, dormir, no sé si dormíem gaire... quines coses, oi? doncs ens ho crèiem... i tant que no ens ho crèiem... gairebé em pixava a les calces pensant-hi. I això, de petita, et marca... et marca molt... estava allà tota la nit amb els ulls clavats a la porta creient que un desconegut podia entrar de cop i volta, arrencar-nos del llit i fer-nos desaparèixer a les dues. érem un parell de

nenes i ens hauríem empassat qualsevol cosa. a tu quan eres petit te n'havien parlat alguna vegada, de l'home del sac? et vas imaginar com era? segur que sí. segur que tu de petit te l'imaginaves perfectament. segur que ja vas escriure alguna cosa sobre ell, no? alguna redacció a l'escola, oi? jo no pensava en res més.

EMMA s'aixeca, mentre a la imatge projectada segueix asseguda.

per què no tornes a escriure? va... no et costaria gens ni mica.. no et facis pregar. m'agrada molt mirar-te com escrius. saps? bé, no sé si dir-t'ho, però... vols que t'expliqui un secret? m'excita. sí, ja sé que sona molt frívol, però... m'excita. veure't com escrius fa que em semblis... irresistible. és com una força que m'atrau. et veig assegut davant d'una taula, capficat en les teves històries i només em vénen ganes d'apropar-me a tu. primer posar-te les mans a les espatlles, fent-me la interessada, llavors remenar-te el cabells i després besar-te. quina ximpleria, no? doncs pensa que cada cop que et veig escrivint me'n moro de ganes. no és per interrompre't, és per compartir... no sé... per compartir-te. compartir la teva saviesa. són tan bons aquests pe-ton. tan bons. (*Pausa breu.*) hauria de ser un estímul per què facis més llibres, no?

Agafa una escombra que utilitza per netejar un terra impecable.

recordo tot el que ens explicava el pare abans d'anar a dormir... sí, i tant... era terrorífic... potser en podries escriure una novel·la, què et sembla? sé que no és el teu gènere, però potser et podria inspirar. a nosaltres ens deixava tre-

molant de terror. ens deia que havia vist l'home del sac pel carrer, que ens observava mentre passejàvem. només d'explicar-nos això ja aconseguia que tinguéssim el cap ficat tota la nit sota la manta.

S'atura.

el propietari d'una de les fàbriques de la zona era un tísic gairebé sense curació, però li van dir que la seva malaltia podia solucionar-se si invocava un ésser de l'infern: l'home del sac. a canvi de poder-se endur les ànimes dels nens que es portaven malament, l'home del sac donava els cadàvers dels infants al malalt perquè s'enfortís bevent-ne la sang i fes servir les vísceres per greixar les màquines de la seva empresa.

Torna a escombrar.

imagina que t'ho expliquen amb només vuit anys... doncs a nosaltres dues ens va marca la infantesa. després que el pare ens recordés que l'home del sac podia fer-nos una visita, una de les dues marxava al llit de l'altra i ens juràvem que, quan s'apagués la llum del passadís, ens mantindríem despertes tota la nit. (*Pausa breu.*) tot i que, evidentment, després d'una estona resistint el son, les dues quedàvem absolutament adormides sense poder-nos protegir de l'home del sac. sé que no és el teu tipus d'història, però potser podries tractar els drets dels treballadors amb tot això de greixar les màquines amb nens. és propi d'un feixista com els que critiques als teus assaigs, no? però hi va haver una vegada que no vam dormir en tota la nit, pots creure'm.

Deixa l'escombra repenjada a una paret i s'asseu, com a la projecció.

una nit, el nostre pare va entrar a l'habitació esbufegant i dient que acabava de veure l'home del sac. va tancar la finestra amb presses però, de tant en tant, mirava a fora com si encara hi fos. ens va dir que havia entrat a casa i li havia preguntat on érem.

S'aixeca reproduint els moviments que descriu.

va dir que l'havia assenyalat desafiadorament amb el dit índex estès. i del dit deia que semblava que en sortís fum. segons el que ens va explicar, l'home del sac tenia els ulls de color vermell, plens d'ira, i era molt alt i fort. no es distingia si el que duia era una armadura o la seva pròpia pell, però era d'un estrany to verdós, i tenia uns peus negres tan lluents que semblaven el llom d'un escarabat. és curiós, perquè no recordo com va aconseguir fer-lo fora. *(Pausa breu.)* potser ho hauria d'haver recordat.

S'asseu prop de JOAN.

aquella nit la meva germana i jo no vam dormir, com et pots imaginar. ens vam quedar agafades l'una a l'altra, pensant que aquest cop anava de debò. que fins i tot el nostre pare tenia por. i que, en qualsevol moment, la porta s'obriria, entraria l'home del sac, ens assenyalaria amb el dit i se'ns enduria per sempre més. des de llavors he tingut una por terrible a la foscor. *(Pausa breu.)*

Es col·loca davant seu com si estigués a punt de besar-lo.

m'agradaria tant besar-te.

Està a punt de fer-ho.

Tot el que explica la següent acotació té lloc a la projecció, mentre a l'escenari JOAN segueix impassible i EMMA s'ho mira com-pungida.

S'obre la porta i apareix un soldat franquista. JOAN s'aixeca del sofà i se li acosta. El soldat treu una arma i l'apunta. El fa sortir del saló i sentim el soroll d'un tret. El soldat torna a entrar i comença a regirar-ho tot violentament, com si busqués alguna cosa. Trenca el gerro, la cadira, arrenca els quadres i capgira el sofà i la butaca, mentre EMMA, encongida al terra, s'ho mira aterrida. Finalment, el soldat agafa EMMA pels cabells i l'arrossega fora del saló.

Novament a l'escenari, EMMA mira com ha quedat el terra a la projecció. Els objectes trencats i el desordre es projecten damunt l'ordre immaculat de l'escenari.

Silenci.

JOAN surt de l'habitació i tanca la porta. La llum del projector s'apaga i deixa l'escenari gairebé a les fosques.

Silenci.

A poc a poc, EMMA s'apropa a la llum de l'espelma.

sempre he tingut por de la foscor, però, saps? amb el temps, quan vam créixer, el pare ja no sabia com fer-nos creure en l'home del sac. vam deixar de témer que pogués entrar en qualsevol moment. no li fèiem cas. vam pensar que era un engany, una mentida... que ingènues, oi? però l'home del sac existeix. tots els dies espera que acluquis els ulls per entrar per la porta. que ingènues érem... era allà, totes les nits, rere la porta, esperant per prendre'ns tot el que estimem, per portar-nos al seu món i fer-nos caure en l'oblit. (*Pausa breu.*) et puc demanar un favor? aquesta nit, si us plau, no t'adormis, quan apagui el llum, abraça't a mi i no t'adormis. segueix despert amb mi.

EMMA *bufa l'espelma.*

Fosc.